

СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Л.М.Вершиніна, кандидат економічних наук, доцент

І.Г.Крилова, старший викладач

Миколаївський державний аграрний університет

На сьогодні особливо гостро стають проблеми соціальної політики на селі. Здійснення аграрної реформи відбувається в умовах складної демографічної ситуації, коли сільське населення катастрофічно старіє (його третину складають пенсіонери).

Прийнята Верховною Радою України концепція Національної програми відродження села на 1995-2005 роки передбачає міри по оздоровленню демографічної ситуації на селі і регулюванню зайнятості населення. Слід відмітити, що велика увага приділяється забезпеченню населення за науково-обґрунтованими нормами: медичним, культурним, спортивним, житлове — комунальним, транспортним і іншим обслуговуванням.

У 2002 році тривало скорочення чисельності робітників, зайнятих в галузях економіки Миколаївської області. В порівнянні з 2000 роком вона зменшилась на 12,3%. Найбільше скорочення чисельності спостерігалось в сільському господарстві — на 24333 осіб або 27,3%, в той же час, як в промисловості всього на 9,9%. Аналіз зміни чисельності робітників, зайнятих в сільському господарстві, по окремим адміністративним районам Миколаївської області показав, що найбільше скорочення чисельності відмічалось у Врадівському районі — на 59,3%, Казанківському — на 36,5%, Жовтневому — на 25,8%. З районів, де меншою мірою відбулось скорочення — це Первомайський (10,7%) та Братський (12,7%) [1].

Разом з цим, зареєстрований рівень безробіття на 1 січня 2003 року (як і на початок 2002 року) склав 3,4%.

Слід відмітити, що в сільському господарстві протягом 2001 року спостерігався найбільший приріст незайнятого населення. В порівнянні з 2000 роком він збільшився на 25,7%. Проблема

безробіття в аграрному секторі залишається невирішеною. Не дивлячись на те, що попит на робочу силу зростає в 2,4 рази, на одну вакансію претендують 18 осіб [1].

Вивчаючи динаміку робочої сили за останні 4 роки, можна констатувати значне перевищення чисельності вибулих робітників над кількістю прийнятих (табл. 1).

З 94,3 тис. осіб, вибулих в 2002 році, 43,2 тис. осіб вибули за рахунок плинності кадрів, тобто звільнені за власним бажанням та за порушення трудової дисципліни.

Вивчалася зайнятість сільського населення за формами власності. Розрахунки показали, що в 2002 найбільшу питому вагу займає приватна форма — 42,6%, в той же час як колективна форма — 23,2%, державна — 34,1%.

Таблиця 1

Рух чисельності робітників в Миколаївській області (тис. осіб)

Роки	Прийнято	Вибуло
1999	58,1	72,4
2000	67,1	90,2
2001	86,1	99,1
2002	81,0	94,3

Цікаве співставлення середнього рівня заробітної плати в сільському господарстві в порівнянні з промисловістю. Так, в 2001 році середньомісячна заробітна плата в сільському господарстві склала 169 грн., в той же час як в промисловості — 544 грн., в 2002 році відповідно 206 грн. та 645 грн. Тобто в останні роки заробітна плата в промисловості вище, ніж в сільському господарстві, майже в 3 рази.

Матеріальна зацікавленість в результатах праці є найважливішим фактором зростання продуктивності праці. Для успішного вирішення задач, які поставлені перед сільським господарством, немає іншого шляху, крім прискорення темпів росту продуктивності праці.

В останні роки в сільському господарстві значно погіршився взаємозв'язок між оплатою праці та його продуктивністю. Групу-

вання сільгосп підприємств Первомайського району свідчить про те, що з підвищенням оплати праці суттєво підвищується її продуктивність, але темпи зростання продуктивності праці відстають від темпів росту оплати праці (табл. 2).

Розрахунки свідчать, що в 4 групі підприємств рівень середньої оплати праці вище, ніж в 1 групі, у 3,3 рази, тоді як рівень продуктивності праці всього лише в 1,7 рази. Послаблення взаємозв'язку між ними в останні роки можливо пояснити інфляційними процесами, заборгованістю у виплаті заробітної плати та іншими факторами.

Підвищення продуктивності праці безпосередньо пов'язано з досягненнями науково-технічного прогресу, із забезпеченням інтенсифікації виробництва. Інтенсифікація дозволяє економити живу працю за рахунок підвищення фондоозброєності.

Таблиця 2

Залежність продуктивності праці від рівня її оплати в господарствах Первомайського району (2001р.)

Показники	Групи господарств по рівню річної оплати праці на 1 робітника, тис. грн..				В середньому
	До 1,0	1,0 -1,5	1,5 - 2,0	б. 2,0	
Число підприємств	4	12	13	9	-
Річна оплата праці, грн.	665	1253	1598	2223	1530
Вихід валового доходу на 1 робітника, грн.	2460	3159	3186	4233	3130

При вивченні впливу фондоозброєності на рівень продуктивності праці було проведено групування підприємств Первомайського району, яке показало чітку закономірність, що з підвищенням фондоозброєності праці значно підвищується рівень продуктивності праці. Разом з тим, невідповідності техніки, палива, запасних частин не дозволяє проводити сільгосподарські роботи в оптимальні строки, що суттєво впливає на урожайність сільськогосподарських культур.

На сучасний момент фондоозброєність праці в сільському господарстві явно недостатня. Основною причиною є невідповідності фінансових ресурсів на придбання нової техніки. Але і техніка не

завжди відповідає встановленим вимогам і є дуже дорогою. В цьому плані заслуговують на увагу нові трактори та комбайни вітчизняних заводів, які за своїми характеристиками не поступаються аналогічним зарубіжним маркам і в той же час у 2-3 рази дешевше, що в сучасних умовах дуже важливо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистичний щорічник Миколаївської області за 2002 рік / Миколаївське обласне управління статистики; Під загальним керівництвом В.З.Жеребецько-го; стор. - 570; Вих. № 08-181; 10.07.2003 р.

2. Сільське господарство Миколаївщини. Статистичний збірник. - Миколаїв, 2002 р.

3. Населення і трудові ресурси села: Навч. Посіб. / За ред П.Т. Саблука, М. К. Орлатого. - К.: Інститут аграрної економіки УААН, 2002. - 277 с.

УДК 631.1

СТАН ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

І.В.Гончаренко, кандидат економічних наук, доцент

А.В.Ключник, асистент

Миколаївський державний аграрний університет

Проблема іноземних інвестицій є однією з головних для України і, зокрема, Миколаївської області, оскільки саме інвестиції, за досвідом країн з розвинутою ринковою економікою, істотно впливають на становлення ринкових відносин, є основою економічного росту, сприяють інтеграції національних ринків у світову економіку більш ефективно, ніж це можна було б досягти самостійно через традиційні торгові потоки.

Слід вказати, що іноземні інвестиції ми розглядаємо як види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні.

Іноземні прямі інвестиції — це інвестиції, що передбачають довгострокові взаємовідносини, які відображають тривалу зацікав-